

ONTWIKKELINGSPSYCHOLOGIE : BOXEN

Hoofdstuk 1

BIOLOGY & ENVIRONMENT: Resilience (veerkracht) (p10)

Veerkracht = De capaciteit om zich effectief aan te passen i.f.v bedreigingen voor ontwikkeling

4 factoren bescherming bieden tegen de beschadigende effecten van stressvolle situaties:

1. Persoonlijke eigenschappen: biologische kenmerken en temperament zorgen voor reactie in stressvolle situaties. Hoge intelligentie en gewaardeerde talenten zijn beschermende factoren, ze bevorderen de kans dat het kind belonende ervaringen opdoet.
2. Goede ouder-kind relatie: kind heeft nood aan georganiseerde thuissituatie en een ouder die warmte geeft, het kind monitort en geschikte hoge verwachtingen biedt.
3. Sociale steun buiten de onmiddellijke familie: Het meest consistente voordeel voor de veerkracht van het kind is een goede relatie met een volwassene die geen ouder is en die zelf een stabiel leven heeft uitgebouwd waar het kind zich aan kan optrekken.
4. Gemeenschappen en andere mogelijkheden: gemeenschapssteun draagt bij tot het welzijn van zowel ouder als kind. Het zorgt voor een grotere zelfwaardering en verantwoordelijkheid binnen de gemeenschap.

Bij interventies moeten we zowel kijken naar de personen, de omgeving én de capaciteit van het individu om problemen op te lossen.

A LIFESPAN VISTA: The baby boomers reshape the life course (p12)

CULTURAL INFLUENCES: Immigrant Youths – amazing adaptation (p32)

Academische prestaties en aanpassing

- Kinderen van immigranten passen zich zeer goed aan, zowel 1e generatie-immigranten (buitenland geboren) als 2^e generatie-immigranten (buitenlandse ouders)
- Ondervindingen gelden zowel voor academische als voor psychologische prestaties
- Minder delinquenten of druggebruikers
- Voelen zich even positief en vertonen minder emotionele stress

Factoren

- Economische status (familie)
- Opleiding ouders
- Familiewaarden
- Cultuurnormen

Familie- en gemeenschapsinvloeden

→ Immigranten internaliseren de waarde die hun ouders hechten aan educatie. Deze laatste leggen meer nadruk op het belang van onderwijs dan 'native-born' ouders.

→ Schoolsucces wordt gezien als eigen succes, succes van hun ouders en als terugbetaling voor wat ouders doorstaan hebben

Problemen met immigratie

- Taal
- Sociale geïsoleerd gevoel omdat dagelijkse activiteiten moeilijk worden door taalprobleem
- Vooroordelen over ras en etniciteit
- Spanning tussen familiewaarden en waarden van de nieuwe cultuur

SOCIAL ISSUES: Can musical experiences enhance intelligence? (p38)

Mozart-effect = Betere test na het beluisteren van Mozart dan na relaxerende instructies of stilzwijgend zitten.

→ Effect duurt slechts 15 minuten en is moeilijk repliceerbaar

→ Oorzaak: Verhoging van arousal en mood zorgt voor betere concentratie

Kunnen muzieklessen intelligentie bevorderen?

Schellenberg experiment met 136 6-jarigen:

- Aselecte verdeling over 4 condities
- Pianoles, zangles, toneelles en een controleconditie zonder muziek of toneel
- Resultaten m.b.v. longitudinale follow-up studie
 - Alle groepen: stijging IQ
 - Muziek-condities (piano en zang): meer stijging op vele cognitieve vlakken
 - Enkel dramagroep steeg in sociale maturiteit

→ Nog altijd geen bewijs of verklarende theorie, toch worden CD's met titels als '*Music for Accelerating Learning*' verkocht

Hoofdstuk 3

A LIFESPAN VISTA: The prenatal environment and health in later life (p88)

Meer en meer bewijzen suggereren dat prenatale omgevingsfactoren, zoals voeding en hormonen, de gezondheid decennia later kunnen beïnvloeden.

Laag geboortegewicht en hartziekten, beroertes en diabetes

- Ondervoedde foetussen ervaren veranderingen in lichaamsstructuur, dat effect heeft op het risico voor cardiovasculaire ziektes
- Baby's die minder dan 5 pond wegen bij geboorte hebben een 50% grotere kans om te sterven van een hartziekte of beroerte of diabetes te krijgen, ongeacht SES
- Het 'klein zijn' op zich zorgt niet voor problemen, wel de complexe factoren die er mee gepaard gaan
- Baby's met ondergewicht komen veel bij tijdens de kindertijd, eens ze genoeg voedsel kunnen eten. Dit verhoogt het risico op diabetes

Hypothese 1

Ondervoedde foetussen zorgen ervoor dat de grootste hoeveelheid bloed naar de hersenen gaat, waardoor de nieren, pancreas en lever ondermaats blijven. Daardoor is er een groter risico op hartziekten, beroertes en diabetes op latere leeftijd.

Hypothese 2

Slechte werking van de placenta zorgt ervoor dat grote hoeveelheden stresshormonen van de moeder het kind bereiken. Dit zorgt voor beperkte groei, stijging van de bloeddruk van de foetus en verhoogde blootstelling aan glucose (hyperglycemia), dat resulteert in latere ziektes.

Hoog geboortegewicht en kanker

Vooraf baby's boven de 8,8 pond worden geassocieerd met hogere kans op kanker, zowel borstkanker (meisjes), als spijsverterings- en lymfatische kankers (meisjes en jongens)

→ Oorzaak borstkanker: overvloed oestrogeen in de zwaarlijvige moeder, wat de groei van de foetus bevordert en het beginnende borstweefsel verandert, dat kwaadaardig wordt op latere leeftijd

Preventie

Regelmatige controle, letten op dieet, gewicht, sport en stress.

[SOCIAL ISSUES: A cross-national perspective on health care and other policies for parents and newborn babies \(p104\)](#)

Babysterfte = Het aantal overlijdens in het eerste levensjaar per 1000 levende baby's.

Neonatale sterfte = Procent overlijdens binnen de eerste levensmaand

2 factoren voor neonatale sterfte:

1. Erge fysische gebreken, waarvan de meeste niet voorkomen kunnen worden. Ongeveer zelfde aantal in verschillende etnische en economische (SES) groepen.
2. Laag geboortegewicht, waarvan de meeste gevallen wel voorkomen kunnen worden. African American en Native-American hebben 2 keer zoveel kans om laag geboortegewicht te hebben.

Oorzaken voor factoren:

- Zwakke gezondheidsprogramma's
- Armoede

Oplossing:

- Mogelijkheid tot goede voeding
- High-quality medische hulp
- Sociaal-economische steun
- Home assistance
- Betaald zwangschapsverlof (minstens 12 weken nodig)

[BIOLOGY & ENVIRONMENT: The mysterious tragedy of SIDS \(p110\)](#)

SIDS (Sudden Infant Death Syndrome) = de onverwachte dood, meestal 's nachts, van een kind onder 1 jaar, dat onverklaarbaar blijft na onderzoek, voornaamste oorzaak van babysterfte

Mogelijke factoren die risico verhogen:

- Prematuur
- Laag geboorte gewicht
- Lage Apgar-scores
- Verstoring van slaap-wakker ritme en REM-NREM ritme tijdens slaap
- Op het tijdstip van de dood, hebben de meeste baby's een lichte ademhalingsinfectie
- Teratogenen
 - Sigarettenrook, voor en na geboorte, verdubbelt risico
 - Druggebruik voor de geboorte, vervijftienvoudigt risico
- Buiklig tijdens slaap
- Goed 'ingeduffeld' zijn in kleding en dekentjes tijdens slaap

Hypothese 1

Hersendefect weerhoudt de baby's om te leren reageren wanneer hun lichaam in levensgevaar is. Tussen 2 en 4 maanden, wanneer SIDS het meest voorkomt, worden reflexen vervangen door vrijwillige, aangeleerde responsen. Bij SIDS-baby's is er iets misgelopen bij de ontwikkeling van deze responsen.

Hypothese 2

Nicotine, drugs, overtollige lichaamswarmte en ademhalingsinfecties leiden tot fysiologische stress, waardoor het normaal slaappatroon verstoord wordt. Als baby's met slaaptekort een slaap 'rebound' ervaren, slapen ze dieper, wat resulteert in verlies van spierspanning rond de ademhalingswegen. De ademhalingswegen klappen in, de baby kan niet meer ademen en sterft.

Hypothese 3

De baby, die slaapt op zijn buikje met het gezicht naar beneden, sterft door het voortdurend inademen van eigen uitgeademde lucht.

Hoofdstuk 5

A LIFESPAN VISTA: Infantile amnesia (p164)

Infantiele amnesie = Onvermogen om gebeurtenissen voor het derde levensjaar te herinneren.
Autobiografisch geheugen = Herinneringen die iemand heeft over zijn eigen leven. De persoonlijke gebeurtenissen kunnen specifieke en algemene gebeurtenissen zijn.

Hypothese 1

Vitale veranderingen in de frontale lobben van de hersenschors die een weg banen voor een expliciet geheugen systeem.

Hypothese 2

Gerelateerd aan hypothese 1. oudere kinderen en volwassenen gebruiken vaak verbale middelen om informatie op te slaan, terwijl peuters en kleuters grotendeels informatie opslaan via non-verbale processen. Dit laatste zou lange termijn geheugen verhinderen.

'Magic Shrinking Machine': experiment met 2- tot 4-jarigen met ongewoon speelgoed.

- Niet-verbale geheugen was perfect
- Verbale geheugen is problematisch, maar steeg sterk tussen de 3 en 4 jaar

Schoolexperiment met 'preschoolers'

- Kinderen kunnen hun niet-verbale geheugen voor een spel niet omzetten, een half of heel jaar later (nadat hun taal dramatisch verbeterd was)
- Verbale verslagen waren 'bevroren in de tijd', nadenkend over hun beperkte taalvaardigheden op het moment dat ze het spel speelden.

Hypothese 3

Opkomst van een duidelijk zelfbeeld draagt bij tot het einde van infantiele amnesie. Peuters die verder gevorderd waren in de ontwikkeling van eigenwaarde, vertonen betere verbale herinneringen. Biologische (ontwikkeling van hersenen) en sociale (interactie ouder-kind) dragen bij tot afname van infantiele amnesie, doordat ze bijdragen tot zelfbewustzijn en taal.

CULTURAL INFLUENCES: Social origins of make-believe play (p167)

Verbeeldingsspel = Uitbeelden van alledaagse en ingebeelde gebeurtenissen (doen alsof)

Piaget:

Peuters ontdekken verbeeldingsspel onafhankelijk, eens ze in staat zijn om representatieschema's op te stellen.

Vygotsky:

Maatschappij is voorzien van cultureel zinvolle activiteiten, om als kind om te zetten in verbeeldingsspel.

Aanleiding:

- Klarheid van het kind om zich te wagen aan verbeeldingsspel
- Sociale ervaringen die verbeeldingsspel bevorderen
 - US midden SES: 75 tot 80% make-believe houdt moeder-kind interactie in

Culturele verschillen

- Argentinië en Japan (collectivistisch): veel moederlijke uitingen van affectie en lof
- Indonesië en Mexico: meer make-believe dan andere culturen en complexer met broers en zussen dan met moeders
- Westers midden SES: oudere broers en zussen leren minder bewust dingen aan, maar spelen toch een invloedrijk rolmodel in speels gedrag

→ Stimulerende fysieke omgeving en aanmoediging nodig voor goede ontwikkeling van make believe play

→ Belangrijk middel waardoor kinderen hun cognitieve vaardigheden kunnen vergroten en leren over de belangrijke activiteiten in hun cultuur. (Vygotsky)

BIOLOGY & ENVIRONMENT: Parent-child interaction: Impact on language and cognitive development of deaf children (p179)

Gevolgen van doofheid voor de taalontwikkeling en cognitie van kinderen hangt af van sociale context: dove ouders (geen problemen) vs. niet-dove ouders (wél problemen).

Problemen van doof kind met niet-dove ouders:

- Achterstand in taalontwikkeling
- Achterstand in verbeeldingsspel
- Slechte resultaten op school
- Gebreken in sociale vaardigheden
- Problemen bij impulscontrole

Oorzaak:

- Gebrekkige vroege ouder-kind communicatie, minder betrokken bij spel
- Minder positieve en responsieve houding van ouder t.o.v. kind
- Minder effectief in het bereiken van aandacht
- Meer directe en opdringerige richtlijnen t.o.v. kind, door gevoel van oncontroleerbaarheid

Oplossing:

- Dove kinderen hebben nood aan een taalmodel (gebarentaal) voor communicatie (via dove volwassenen)
- Screeningstesten bij geboorte voor goede aanpak vanaf geboorte
- Resultaten: betere taal, betere cognitieve en sociale ontwikkeling

Hoofdstuk 6

A LIFESPAN VISTA: Parental depression and children's development (p187)

Postnatale depressie = Depressie komt op of versterkt na de geboorte en faalt het verzwakken wanneer de nieuwe moeder zich heeft aangepast aan de hormonale veranderingen in haar lichaam of wanneer ze meer zelfvertrouwen krijgt in het verzorgen van haar baby. (ook soms bij vaders)

Depressie van de moeder

Effect op kind:

- Slechte slaap
- Minder aandachtig voor omgeving
- Verhoogde levels van cortisol, stresshormoon
- Mentale en emotionele symptomen van depressie
- Achterstand in algemene ontwikkeling
- Problemen in hechtingsgedrag
- Atypisch EEG: verhoogde activiteit in rechter hemisfeer (- emoties), verlaagde activiteit in linker hemisfeer (+ emoties)

→ Vicious circle:

Kind wordt negatiever en krijgt problemen op mentaal en emotioneel vlak, moeder voelt zich schuldig en wordt nog depressiever + depressieve moeders zien hun kind negatiever dan onafhankelijke omstanders dat doen.

Depressie van de vader

Effect op kind:

- Gebrek aan zelfvertrouwen, zien ouders en andere mensen als bedreigend
- Gedragsproblemen: jongens vertonen meer agressie
- Snel controle verlies over cognitieve en emotionele uitdagingen
- Frequent vader-kind conflict op latere leeftijd

Interventie

- Vroege hulp bij interactie ouder-kind (ev. door een therapeut)
- Therapie voor de ouders zelf om nieuw inzicht te verwerven t.o.v. hun kind en de gevolgen van hun negatief gedrag verduidelijken
- Gevolgen van slechte relatie met ene ouder kan grotendeels opgelost worden door goede relatie met andere ouder

BIOLOGY & ENVIRONMENT: Development of shyness and sociability (p192)

4-maanden-oude baby's

- 20% snel overstuur door nieuwe dingen
- 40% comfortabel en zelfs opgetogen bij nieuwe dingen

→ 20-30% behoud dit temperament, maar minder extreem

Fysiologische correlaten met verlegenheid en sociaalheid

Individuele verschillen in arousal van amygdala (verschillen in fMRI) en EEG

- Verlegen kinderen: nieuwe stimuli prikkelen de amygdala hevig
- Sociale kinderen: zelfde hoeveelheid stimulatie geeft minder neurologische prikkels
- Algemene fysiologische responsen: hartritme, cortisol, bloeddruk, huidtemperatuur, ...
- EEG: frontale lob zorgt voor omzetting van hersenactiviteit in handeling (links +, rechts-)

Opvoedingspraktijken

Erfelijkheid en biologische processen verklaren niet alle verschillen tussen verlegen en sociale kinderen.

- Warme, steunende opvoeding vermindert verlegenheid
- Koude, opdringerige opvoeding vermeerdert angst of verlegenheid
- Bescherming van verlegen kinderen tegen nieuwe dingen, maakt het moeilijker voor het kind om minder verlegen te worden

Als verlegenheid aanhoudt kan dit leiden tot extreme voorzichtigheid, laag zelfvertrouwen en eenzaamheid.

[SOCIAL ISSUES: Does child care in infancy threaten attachment security and later adjustment? \(p203\)](#)

Onderzoek suggereert dat kinderen in kinderopvang voor dat ze 12 maanden oud zijn, meer onveilige gehechtheid vertonen thuis, dan kinderen die op latere leeftijd naar een kinderopvang zijn gegaan.

Kwaliteit van de gehechtheid

Niet alle onderzoeken vinden zelfde resultaten als bovenstaande.

De relatie tussen kinderopvang en emotionele welgesteldheid is afhankelijk van ervaringen in familie én kinderopvang.

Familieomstandigheden

- Stress: Moeder is minder gevoelig t.o.v. kind, waardoor veilige gehechtheid in gedrang komt
- Autonomie: Moeder moedigt zelfstandigheid en onafhankelijkheid van haar kind aan
→ Bij vermijding in Vreemde Situatie: geen onveilige gehechtheid, wél autonome reactie

Kwaliteit en mate van kinderopvang

- Moeder-kind relatie is beter als kinderopvang van goede kwaliteit is, en niet te veel uren
- Goede kwaliteit kinderopvang: betere sociale vaardigheden
- Veel uren in kinderopvang: (niet altijd) gedragsproblemen – ongehoorzaamheid, agressie, ...
- Cortisol in speeksel bij kinderen uit kinderopvang (verlegen kinderen – meer cortisol)

Verschillen in landen en culturen:

- Australië, full-time in overheidsgesteunde kinderopvang: hoger procent veilige gehechtheid
- Quebec, lange tijd in goede kwaliteit kinderopvang: minder gedragsproblemen

Conclusies

Ongepast om conclusies te trekken uit onderzoeken.

Wél bepaalde bevinding: Betere interactie en ontwikkeling met kind als:

- Meer kinderverzorgers
- Kleine groepen
- Geschoolde kinderverzorgers

CULTURAL INFLUENCES: The powerful role of paternal warmth in development (p204)

Vaderlijke opvoeding en warmte draagt bij tot gunstige ontwikkeling op lange termijn.

- Bepaald voorspelling voor latere cognitieve, emotionele en sociale competentie (evenveel als moeder, soms nog meer)
- Bescherming van kind tegen emotie- en gedragsproblemen en latere delinquentie
- Aanhoudende associatie tussen tijd die vaders bij hun kind doorbrengen en gezichtsuitdrukkingen van affectie en liefde

(Vb. Aka-jagers in Centraal-Afrika)

Hoofdstuk 7

CULTURAL INFLUENCES: Children in village and tribal cultures observe and participate in adult work (p236)

Westerse culturen (US midden SES-kinderen)

- Ouders leren hun kinderen, tijdens de vroege kindertijd, de vaardigheden die ze nodig hebben voor school. Weinig toegang tot volwassen werk, veel tot spel.

Dorp- en stamculturen (Efe-jagers en Mayaanse kinderen)

- Kinderen krijgen weinig tot geen scholing
- Ontwikkeling is aangewezen op de nabijheid van volwassen werk, vooral door observatie en imitatie

Voorbeeld opvoeding en ontwikkeling bij de Mayanen:

- Mannen zijn voornamelijk boeren, vrouwen doen huishouden
- Vanaf 2 jaar werken de kinderen mee met de vrouwen, vanaf 8 gaan de jongens mee op het veld werken
- Jonge kinderen maken veel beslissingen zelf. Als ze niet deelnemen aan volwassen werk, wordt er verwacht dat ze onafhankelijk zijn
- Zeer weinig verbeeldingsspel, als het zich voordoet spelen ze vaak volwassenwerk na
- Ouders praten zelden met hun kinderen, zelfs bij het leren
- Kinderen observeren en imiteren, waarna de ouders beslissen om nieuwe verantwoordelijkheden aan de kinderen te geven
- Vanaf vijf jaar nemen de kinderen spontaan verantwoordelijkheid voor taken die hun zelfs niet zijn aangewezen
- De ouders verwachten van hun kinderen dat ze vanaf jonge leeftijd autonoom en behulpzaam zijn

BIOLOGY & ENVIRONMENT: “Mindblindness” and autism (p241)

Autisme = ‘opgenomen in het zelf’, de ergste gedragsstoornis in kindertijd door abnormale hersenfunctionering, veroorzaakt door genetische of prenatale stoornissen.

Op 3-jarige leeftijd vertonen van gebreken in 3 kernzones van het functioneren:

1. Gelimiteerd vermogen om nonverbaal gedrag te vertonen, zoals gezichtsuitdrukkingen, gebaren, geef-en-neem, ...
2. Vertraagde taalontwikkeling: gebruik van woorden als echo of als het kind iets nodig had
3. Veel minder verbeeldingsspel dan andere kinderen

Andere kenmerken van autistische kinderen:

- Grotere hersenen, (misschien) door overvloed van synapsen, die niet goed werken
- fMRI studies: verminderde activiteit in de cerebrale cortex
- Interesses zijn beperkt en overdreven intens
- Gebrekkige 'theory of mind':
 - Zelden gebruik van woorden voor geestelijke toestand (think, feel, know, ...)
 - Ongevoelige blik, als iemand aan het spreken is (denken dat de taal van iemand anders reflecteert wat de persoon in kwestie zelf ziet)

Hypothese 1

Verstoring in uitvoerende processen.

Fout in centraal executief systeem (informatieverwerkingstheorie) resulteert gebrekkige flexibiliteit en doelgericht denken.

Hypothese 2

Kinderen met autisme vertonen een eigenaardige manier van informatieverwerking: ze verwerken de verschillende delen van stimuli, maar niet de patronen of coherente gehelen.

→ Geen duidelijkheid over welke hypothese correct is. Misschien dat biologische stoornissen de onderliggende oorzaak zijn van de sociale isolatie van autisten.

Hoofdstuk 8

[CULTURAL INFLUENCES: Cultural variations in personal storytelling: implications for early self-concept \(p257\)](#)

Grote culturele verschillen bestaan tussen ouders, in de selectie en interpretatie van persoonlijke verhalen van hun kinderen, wat een effect heeft op de manier waarop kinderen zichzelf gaan zien.

Studie met 3 midden-SES Iers-Amerikaanse families en 6 midden-SES Chinese families

Iers-Amerikaans:

- Serieusheid over overtredingen werd geminimaliseerd
- Overtredingen werden toegeschreven aan de 'pit' en assertiviteit van het kind
- Er wordt zelden echt stilgestaan bij 'misdaden' van de kinderen
- Tekortkomingen worden gezien op een positieve manier op zelfvertrouwen te promoten

→ Nadruk op autonomie

Chinees:

- Lange feedback over misdaden van het kind (onbeleefdheid, luidruchtigheid, ...)
- Reactie werd gegeven op warme en zorgende manier, met nadruk op de impact van wangedrag op anderen en eindigt met directe richtlijnen over goed gedrag
- Tradities, discipline en andere waarden worden opgedrongen
- Zelfvertrouwen wordt als negatief en onbelangrijk beschouwt

→ Nadruk op verplichtingen t.o.v. anderen

CULTURAL INFLUENCES: Ethnic differences in the consequences of physical punishment (p267)

Fysieke straf in Kaukasisch-Amerikaanse families:

- Positief gecorreleerd met agressie tijdens adolescentie en antisociaal gedrag
- Fysieke straf wordt als verkeerd aanzien, en wordt bijna enkel gebruikt in hoge mate van irritatie en 'verwerpen' van het kind

Fysieke straf in Afro-Amerikaanse families:

- Minder tieners vertonen kwaad, agressief gedrag
- Minder problemen tijdens adolescentie met politie en school
- Cultureel aanvaard, in een context van ouderlijke warmte, bedoeld om kinderen verantwoordelijk te maken

Conclusie:

'Slaan' wordt geassocieerd met een stijging in gedragsproblemen als het vertoond wordt op koude en verwerpende manier, niet als steunend en warm. Andere vormen van discipline, zoals straf tijd, intrekking van privileges, ... zijn veel effectiever

A LIFESPAN VISTA: David: a boy who was reared as a girl (p275)

Hoofdstuk 9

BIOLOGY & ENVIRONMENT: Children with ADHD (p304)

ADHD (attention-deficit hyperactivity disorder) = Levenslange aandoening die resulteert in academische en sociale problemen.

Symptomen van ADHD

Jongens worden 4 keer meer gediagnosticeerd dan meisjes. Bij deze laatste wordt er vaak overgekeken. Symptomen moeten voor 7 jaar, een voortdurend probleem gevormd hebben vooraleer diagnose gesteld kan worden.

- Onmogelijk aandachtig te zijn voor langer dan een paar minuten
- Impulsief, negeren sociale regels, vijandigheid bij frustratie
- Hyperactief, vermoeiend en irriterend
- IQ is gemiddeld 7 tot 15 punten lager dan andere kinderen

Gevolgen:

- Moeilijk irrelevante info negeren
- Moeilijkheden met geheugen, planning en redeneren
- Problemen bij oplossen van academische en sociale situaties
- Falen in beheersen van intense emoties en frustraties

Oorzaken van ADHD

Biologisch:

- Erfelijk
- Verminderde hersengolven en bloedstroom in frontale lobben en cerebrale cortex
- Hersenen groeien trager en algemeen 3% kleiner
- Defect in genen die invloed hebben op neurale communicatie

Omgeving:

- Prenatale teratogenen: vooral lange-termijn blootstelling
- Hoge correlatie met familiestress en slechte huwelijken (vicieuze cirkel: slecht gedrag kind → frustraties en stress in familie → slechter gedrag kind)

Behandeling van ADHD

Combinatie van stimulerende medicatie (verhoogde activiteit frontale lobben) en interventies die gepast academisch en sociaal gedrag modelleren en versterken (veel geduld en consistentie vereist). Men moet eigen toestand zien als een biologisch tekort en niet als een karaktertrek.

Het aantal diagnoses is in sommige gemeenschappen veel hoger dan in andere, door hoge eisen, verwachtingen en waarden.

[A LIFESPAN VISTA: Emotional intelligence \(p313\)](#)

Emotionele intelligentie = set van emotionele vaardigheden die ervoor zorgen dat Individuen emotionele info kunnen verwerken en zich er naar aanpassen.

→ Meting (EQ~IQ) gebeurt door te kijken naar beheersen van eigen emoties en interactie met emoties van anderen.

- Emotionele perceptie: identificeren en beoordelen van emotionele expressies op foto's
- Emotioneel begrip: redeneren over emoties in sociale situaties
- Emotieregulatie: evalueren van strategieën voor het controlleren van negatieve emoties
- Emotionele facilitatie: identificatie met emoties die bepaalde gedachten en activiteiten bevorderen

Positieve correlatie van EQ met:

- Zelfvertrouwen
- Leiderscapaciteiten
- Gevoel van voldoening
- Goede werk- en familie relaties

Negatieve correlatie van EQ met:

- Drug- en alcoholgebruik
- Afhankelijkheid
- Depressie
- Agressief gedrag

Concept van emotionele intelligentie heeft het besef van leerkrachten verhoogd dat ervaringen die te maken hebben met sociale en emotionele behoeften, belangrijk zijn voor ontwikkeling. Lessen over emoties, respect, groepsdruk, ... worden meer en meer gegeven.

SOCIAL ISSUES: High-stakes testing (p316)

Scholen moeten testen ondergaan om de kwaliteit te beoordelen

- Hoge scores: beloningen
- Lage scores: straffen

→ Mensen geloven dat het de kinderen en scholen motiveert om beter te doen en dat het kinderen beschermt van slechte scholen. Maar bewijs toont aan dat het meestal het tegengestelde doet.

Kritiek:

- Te veel focus op slecht scorende scholen en leerlingen, waardoor zelfvertrouwen en motivatie sterk zakt
- Goed scorende leerlingen worden niet genoeg uitgedaagd of worden bijna verwaarloosd
- Valse resultaten worden vrijgegeven door directeurs en leraren uit schrik voor straf, wat een negatief effect en slecht voorbeeld is voor de kinderen
- Deze methode in scholen heeft al voor veel 'drop outs' gezorgd.